

شناسایی موانع توسعه صنعت ورزش ایران

فریبا عسکریان*^۱، مریم رهبر^۲، حسین راغفر^۳، مرجان صفاری^۴

چکیده

مقدمه و هدف: کاهش مشارکت عمومی در بسیاری از رشته‌های ورزشی به دلیل مسائلی مانند فشارهای اقتصادی، سیاسی و اجتماعی، توسعه ورزش را تبدیل به فرآیندی برنامه‌ریزی شده و از بالا به پایین کرده است تا رشد و پایداری مشارکت ورزشی را از طریق تحت تأثیر قرار دادن کیفیت و تنوع برنامه‌های ارائه شده برای همه افراد جامعه با هر سطح ورزشی، بالا ببرد. از آنجا که رفع موانع توسعه ورزش یکی از گام‌های اصلی و آغازین تحقق آن بشمار می‌رود، هدف تحقیق حاضر شناسایی موانعی است که در مسیر فرآیند توسعه صنعت ورزش کشور وجود دارد. **روش شناسی:** در این پژوهش از روش تحقیق کیفی تحلیل تم استفاده شد. برای گردآوری اطلاعات از نمونه-گیری گلوله برفی و مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته با ۱۶ نفر از نخبگان آگاه به موضوع استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها بر اساس مراحل شش‌گانه تحلیل تم با رویکرد کلارک و براون (۲۰۰۶)، انجام شد.

یافته‌ها: بر اساس نتایج حاصله، موانع توسعه ورزش در قالب ۴۲ تم فرعی و ۸ تم اصلی شامل: موانع فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، سیستمی-انسانی، مدیریتی، زیرساختی، تکنولوژیکی و موانع رسانه‌ای استخراج و تبیین شد. **نتیجه‌گیری:** دقت نظر در موانع به دست آمده گویای این مطلب است که بخشی از این موانع مانند فرهنگی، اقتصادی و سیاسی موانع زمینه‌ای هستند که بسترساز موانع دیگر محسوب می‌شوند. بنابراین در رفع موانع توسعه ورزش کشور باید نگاهی دقیق‌تر بر موانعی داشت که در حکم لایه‌های زیرین و تغذیه‌کننده موانع دیگر هستند.

واژگان کلیدی: "توسعه"، "موانع"، "صنعت ورزش".

۱- مقدمه

۱. دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تبریز و دانشگاه خوارزمی، تبریز (نویسنده مسئول: تلفن: ؛ پست الکترونیکی:)

۲. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

۳. دانشیار اقتصاد دانشگاه الزهرا

۴. استادیار مدیریت ورزشی، دانشگاه تربیت مدرس

ورزش به عنوان یک موتور قدرتمند می‌تواند در پیشبرد طرح‌های مختلف توسعه مانند: حل و فصل مسائل گروهی (تسهیل دیپلماسی در روابط بین‌المللی)، توسعه انسانی (فیزیکی و روانی)، ارتقا فرهنگ، توسعه زیرساخت‌ها (فیزیکی، اجتماعی و جامعه)، توسعه بهداشت و پیشگیری از بیماری، توانمندسازی (اغلب ورزش برای توانمندسازی دختران و زنان استفاده می‌شود)، یکپارچگی اجتماعی و توسعه سرمایه اجتماعی و ایجاد توسعه اقتصادی (برای مثال برخی از کشورهای کم‌درآمد در استراتژی‌های توسعه خود، با هدف تشویق به سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و توسعه توریسم ورزشی، برگزاری رویدادهای ورزشی را مدنظر قرار داده‌اند) ایفای نقش کند (۱). به همین دلیل توسعه ورزش به عنوان یک اولویت سیاسی کلی در حاشیه دستور جلسات دولت‌ها قرار گرفته است.

توسعه ورزش به عنوان یک حوزه مطالعاتی از سال ۱۹۷۰ مورد توجه محققان قرار گرفته است و فرایندی است که فرصت‌ها را برای مردمی که در هر سنی، با هر میزان علاقه و سطح توانایی؛ جهت شرکت کردن، بهتر شدن و پیشرفت در فعالیت‌های ورزشی، فراهم می‌کند (۲). برخی نیز توسعه ورزش را تضمین مسیرها و ساختارهایی معرفی می‌کنند تا مردم را قادر به یادگیری مهارت‌های حرکتی سازد، در ورزش منتخب خود شرکت کنند، شایستگی و عملکرد خود را توسعه دهند و به سطوح بالا دست پیدا کنند (۳). توسعه ورزش نوعی مداخله اجتماعی است که حاوی مجموعه‌ای از اصول، فرآیندها و رویه‌هایی است که می‌خواهند فرصت‌هایی با هدف برانگیختن و تشویق مردم جهت شرکت در ورزش و فعالیت‌های فیزیکی در تمام سطوح و مراحل زندگی فراهم کنند (۴).

وات عنوان می‌کند که واژه توسعه ورزش یک واژه دشواری است که برای افراد مختلف معانی مختلفی دارد. همچنین وی مفهوم توسعه ورزش را پیش رفتن به سوی ابتکارات تازه و تأکیدهای متفاوت بر دیدگاه‌های مختلف در انجمن‌های ورزشی می‌داند (۵). برامهام و همکاران، بیان کرده‌اند که این عبارت برای تشریح فرایندها، سیاست‌ها و عملیاتی که برای ایجاد فرصت‌های ورزشی است کاربرد دارد (۶). همچنین توسعه ورزش درباره کمک کردن به مردم با هر سطحی ورزشی، برای شروع یک ورزش، ماندن در ورزشی که انتخاب کرده‌اند و موفقیت در آن می‌باشد (۷). بطور کلی توسعه ورزش بر سه هدف متمرکز شده است: (۱) هدف سلامت عمومی که شامل مشارکت در ورزش برای حفظ سلامت شخصی می‌باشد. (۲) هدف آموزشی که اشاره به تعالی مشارکت‌کنندگان ورزشی است که احتمال موفقیت آن‌ها از طریق بهبود عملکردشان وجود دارد. (۳) هدف تعالی عملکرد نخبگان که به شکل کسب موفقیت در صحنه‌های بین‌المللی و سطوح بالاتر رقابت تعریف شده است (۸). اکثر سیستم‌های پیشرفته توسعه ورزش نخبه (غربی) بر پایه فرضیه‌ی "چرخه فطری ورزش" استوار هستند (۹). چرخه فطری ورزش نیز، بر پایه پدیده‌های مشابه همچون نظریه‌ی هرم دوگانه بوتنبرگ، استوار است. نظریه‌ی هرم دوگانه به سادگی بیان می‌کند که هزاران نفری که در سطح پایه ورزش می‌کنند، به چند قهرمان المپیک منجر می‌شوند و در عین حال وجود مدل‌های قهرمانانه، هزاران نفر را تشویق می‌کند به نوعی به ورزش بپردازند (۱۰، ۱۱). در همین راستا چرخه فطری ورزش نیز به این معناست که موفقیت نخبگان در سطح بین‌الملل منجر به اعتبار و احساس هویت جمعی می‌شود. این موضوع، مشارکت ورزشی گسترده‌تر را افزایش می‌دهد و منجر به یک جمعیت سالم‌تر می‌شود؛ این نیز، به نوبه خود، یک استخر بزرگتر از استعداد را فراهم می‌کند که از آن می‌توان ستاره‌های نخبه آینده را انتخاب کرد و موفقیت آنها را تضمین می‌کند و این روند دوباره شروع می‌شود (۹).

بری و گرین^۱ (۲۰۰۸) در پژوهشی دریافتند چهار بعد گسترش ورزش نخبگان به نحو بارز و چشمگیری در تعیین ماهیت و کفایت هرگونه سیستم ورزش نخبگان ایفای نقش می‌نمایند که عبارتند از توسعه تسهیلات یا ملزومات ورزش نخبگان، ظهور و پیدایش ورزشکاران تمام وقت، ایجاد رشد و توسعه در مربیگری، علوم ورزشی و پزشکی ورزش و فرصتهای رقابت برای ورزشکاران در سطح برتر یا در حد نخبه (۱۲). شیلبری^۲ و همکاران (۲۰۰۸) نیز در مطالعه توسعه ورزش بر نقش سه عنصر سیستم، خطمشی و مسیر توسعه ورزش تاکید کرده‌اند (۱۳). همچنین نتایج تجزیه و تحلیل فاکتورهای اثرگذار بر موفقیت ورزشی در قبرس نشان می‌دهد که اندازه جمعیت، شرایط جغرافیایی و ضعف فرهنگ ورزشی از فاکتورهای کلانی هستند که تاثیر منفی بر موفقیت ورزشی ورزشکاران نخبه قبرس دارند. فاکتورهای سطح میانی بر چهار عنصر سیاست ورزشی نخبگان تمرکز داشت: سرمایه گذاری در امکانات ورزشی بالا؛ حمایت از ورزشکاران تمام وقت؛ توسعه آموزش مربیان، علوم ورزشی و پزشکی؛ و فراهم کردن فرصتهای رقابتی برای ورزشکاران نخبه. همچنین نابرابری‌های اجتماعی بر حسب شرایط اجتماعی-اقتصادی و جنسیت نشان دهنده فاکتورهای سطح خرد بودند (۱۴). یافته‌های ماکاتو^۳ و همکاران (۲۰۱۲) نشان داده است برخی نقاط ضعف و تهدیدهای ورزش آفریقای جنوبی عبارتند از: ساختار نامناسب، فقدان برنامه‌های دانش افزایی، نظارت و کنترل ضعیف، تعهد کم به اجرای برنامه‌های تدوین شده، درخواست میزبانی رویدادهای بین المللی سازماندهی نشده، تغییر در چشم انداز، نظام مدیریت ناموفق، گسترش نهادهای ورزشی به طور غیرمنظم (۱۵). اوچی ایمی^۴ (۱۹۸۵) نیز مشکلات توسعه ورزش در دانشگاه‌های نیجریه را در قالب پنج عامل آموزش علمی، مدیریت، برنامه‌های آموزشی، کمبود منابع و منابع انسانی گزارش کرده‌اند (۱۶). اوکاکا^۵ و گابریل (۲۰۱۵) مطالعه خود را با هدف بررسی اینکه چگونه امکانات/تجهیزات پیش‌بینی‌کننده توسعه ورزش در ایالت آدو هستند، انجام داده اند. براساس یافته‌های آنها، توسعه امکانات ورزشی باید در مراحل مختلف برنامه‌ریزی شده و با توجه به ورزش‌های مختلف و منافع فرهنگی مردم مورد توجه قرار گیرد و همچنین تجهیزات ورزشی باید از طریق برنامه سالانه برنامه‌ریزی شده، افزایش یابد. دولت نیز باید برای توسعه ورزش بخش خصوصی را تشویق و تشویق کند (۱۷). در حالی که کشورهای توسعه یافته در حال ارائه امکانات عالی، تجهیزات و محیطی مناسب برای ورزشکاران هستند، کشورهای در حال توسعه به نظر می‌رسد در این زمینه‌ها عقب مانده‌اند و با این وجود انتظار دارند که بازیکنان و ورزشکارانشان در عرصه بین المللی برتری داشته باشند. از دیدگاه گرین و هولیهان^۶ (۲۰۰۵)، الگوهای توسعه ورزش در برخی کشورها نظام‌مند و غیر نظام‌مند است، ولی دو مولفه اساسی در همه این الگوها وجود دارد: ۱) کشف و انتخاب استعداد، ۲) تربیت و پرورش استعداد (۱۸). البته ممکن است عدم پیوستگی و استمرار در این دو مولفه مشاهده شود. مولفه اول در بسیاری از کشورهای در حال توسعه خوب انجام می‌گیرد، ولی ساختارهای لازم برای استمرار تربیت نخبگان وجود ندارد. کیم^۷ (۲۰۱۰) حمایت مالی را عمده ترین عامل توسعه ورزش دانسته و بیان می‌دارد، اگر حمایت مالی برداشته شود هیچ یک از ورزش‌های قهرمانی و حرفه‌ای قادر نخواهند بود به حیات خود ادامه دهند (۱۹). نتایج پژوهش خسروی زاده و همکاران (۱۳۸۸) نشان داد برخی از نقاط ضعف،

1. Barrie & Green
2. Shilbury
3. Makoto
4. Ojeme
5. Okakah & Gabriel
6. Green & Houlihan
7. Kim

تهدیدها کمیته ملی المپیک عبارتند از تنگناها و چالش‌هایی در حوزه‌های مالی و بازاریابی، جایگاه حقوقی در ورزش کشور، تاثیر مسایل سیاسی، رقبا، فضای رسانه‌های ورزشی داخلی، بروز مسایل غیراخلاقی و دوپینگ در برخی میادین ورزشی کشور، فقدان نظام شایسته سالاری در تعیین مدیران ورزشی کشور و وابستگی فدراسیون‌های ملی ورزشی (۲۰). همچنین اسدی و همکاران (۱۳۹۶) در تحقیق خود تحت عنوان بررسی موانع استعدادیابی در ورزش ایران، تعداد ۷۰ مانع در استعدادیابی ورزش ایران شناسایی کرده‌اند که در هفت فاکتور دسته‌بندی شده است و اولویت‌بندی اهمیت فاکتورها در نتیجه آزمون فریدمن عبارتند از موانع انسانی، موانع مالی، موانع حمایتی و پشتیبانی، موانع مدیریتی، موانع زیربنایی، موانع فرایندی و موانع علمی و پژوهشی (۲۱). رضانی نژاد و همکاران (۱۳۹۵) در تحقیقی با عنوان شناسایی و اولویت‌بندی مشکلات زنان ورزشکار قهرمان رشته قایقرانی ایران، هفت عامل از جمله مشکلات مدیریتی، شخصی، امکانات و حمایت شغلی، خانوادگی، فنی، اقتصادی و مشکلات اجتماعی - رسانه‌ای را شناسایی کردند که از دیدگاه شرکت‌کنندگان، مشکلات امکانات و حمایت شغلی، مدیریتی و فنی به ترتیب در اولویت قرار داشتند (۲۲). همچنین نتایج تحقیق شعبانی مقدم و همکاران (۱۳۹۰) نشان داده است که کمبود نیروی انسانی بزرگترین مانع تصور شده و پس از آن؛ بودجه و مسائل مالی، و کیفیت و کمیت اماکن و تجهیزات ورزشی موانع توسعه ورزش همگانی قرار گرفتند (۲۳). مطالعات کاوه‌پور و همکاران (۱۳۹۲) نیز نشان داد به طور کلی ۸ عامل به ترتیب اولویت موانع مدیریتی، موانع امکانات و تجهیزات، موانع اجتماعی و فرهنگی، موانع فردی، موانع اقتصادی، موانع روان‌شناختی، موانع ترویجی و موانع بهداشتی، موانع عدم توسعه ورزش همگانی در شرکت سایپا به شمار می‌روند (۲۴).

کشورهای مختلف دنیا به منظور دستیابی به توسعه در بخش ورزش، در مقاطع زمانی مختلف، استراتژی متفاوتی را به کار گرفته‌اند. در ایران نیز در سال‌های گذشته برنامه‌های متعددی توسط نهادهای مختلف و مرتبط با بخش ورزش طراحی و اجرا شده است، اما به دلیل عدم هماهنگی و انسجام کافی، از کارایی لازم برخوردار نبوده است (۲۵). به نظر می‌رسد توسعه ورزش در ایران از سه عامل نیروی انسانی متخصص و حرفه‌ای، مدیریت و منابع مادی - اقتصادی رنج می‌برد. مهم‌ترین دلیل موفقیت در کشورهای پیشرفته، نیروی انسانی است (۲۶). نگاهی به نتایج ورزش قهرمانی در سال‌های اخیر نشان می‌دهد که سهم ما از مدال‌های ورزشی بسیار ناچیز است. گرفتن بهترین نتیجه بازی‌های آسیایی در تاریخ این بازی‌ها و دو سال بعد، گرفتن یکی از بدترین نتیجه‌های المپیک در چین، خود تأییدی بر این مدعا است و نشان می‌دهد که ورزش قهرمانی ما بر اساس حوادث و اتفاقات و نه با برنامه‌ریزی مناسب، پیش رفته است (۲۷). فقدان برنامه استراتژیک و روشن نبودن سیاست‌ها و جهت‌گیری‌ها، فقدان منابع انسانی مناسب و تغییر و تحول و جایابی سریع مدیران، نبود نظارت و ارزیابی، وابستگی به منابع مالی دولت و عدم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، عدم تخصیص مناسب منابع مالی در بخش‌های متنوع به صورت متناسب، وجود قوانین ناهماهنگ و موازی، عدم مطلوبیت ساختار و تشکیلات فعلی ورزش، نامطلوب بودن نظام استعدادیابی و فرآیند ورزش قهرمانی و نبود برنامه میان‌مدت، تاکتیکی و عملیاتی از اهم چالش‌های پیشروی مدیریت ورزش قهرمانی کشور است (۲۸). همچنین در ایران علیرغم وجود سازمان‌ها و بخش‌های متعدد (فدراسیون ورزش‌های همگانی، معاونت ورزش همگانی وزارت ورزش و جوانان، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و...) که هر کدام خود را به نوعی در قبال ورزش همگانی مسئول می‌دانند، متأسفانه شاهد هستیم که تعداد شرکت‌کنندگان در ورزش همگانی نسبت به سایر کشورها وضعیت چندان مطلوبی ندارد و به علت

گرایش مدیران تربیت بدنی و رسانه‌های ورزشی به ورزش قهرمانی، تاکنون کمتر به ورزش همگانی پرداخته شده است (۲۹). همه این‌ها نشان می‌دهد که موانع زیادی فرایند توسعه ورزش در کشور را با مشکل روبرو کرده است که شناسایی و اصلاح این موانع خود یکی از گام‌های مهم و آغازین توسعه ورزش در کشور محسوب می‌شود که تحقق آن بی‌تردید می‌تواند کشور را از اثرات مطلوب فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی توسعه ورزش بهرمنند سازد. بعلاوه، مطالعاتی که در رابطه با شناسایی موانع توسعه ورزش در داخل کشور صورت گرفته اغلب نگاه یکپارچه و جامعی به این موضوع نداشته و بر توسعه ورزش قهرمانی یا توسعه ورزش همگانی به صورت جداگانه و پراکنده و یا بر یک رشته ورزشی خاص متمرکز شده است. همچنین اکثر این مطالعات به صورت کمی بوده و کمتر از رویکردهای کیفی برای شناسایی موانع استفاده شده است. با توجه به آنچه بیان شد؛ سؤال اصلی در این تحقیق این است که: مهمترین موانع توسعه صنعت ورزش در ایران چیست؟

روش شناسایی

تحقیق حاضر از نوع کیفی و به روش تحلیل تم می‌باشد. جامعه آماری در این تحقیق کلیه افراد متخصص و خبره در زمینه توسعه ورزش شامل اعضای هیات علمی در حوزه‌های مدیریت ورزشی، اقتصاد، مدیریت و مدیران سازمان‌های ورزشی بود. روش نمونه‌گیری در این پژوهش به شکل گلوله برفی می‌باشد. نمونه‌گیری گلوله برفی یک روش نمونه‌گیری است که واحدهای نمونه نه تنها اطلاعاتی در مورد خودشان بلکه در مورد واحدهای دیگر جامعه نیز ارائه می‌کنند (۳۰).

تحلیل تم روشی برای تعیین، تحلیل و بیان الگوهای (تم‌ها) موجود درون داده‌ها است. تم انتزاعی‌ترین سطح داده‌ها است که شکل گرفتن و انتخاب آنها بستگی زیادی به ساختارهای تحقیق دارد (۳۱). استفاده از مطالعات کیفی بویژه روش تحلیل تم زمانی ضرورت پیدا می‌کند که اطلاعات اندکی در مورد پدیده مورد مطالعه وجود داشته باشد و یا اینکه در مطالعات و تحقیقات انجام شده در ارتباط با موضوع مورد نظر، فقدان یک چارچوب نظری که به صورتی جامع به تبیین موضوع بپردازد، مشهود باشد. علی‌رغم مطالعات و تحقیقاتی که در رابطه با شناسایی موانع توسعه ورزش همگانی و قهرمانی به صورت مجزا و یا یک رشته ورزشی خاص انجام شده، خلاء یک رویکرد یکپارچه و جامع در شناسایی موانع توسعه ورزش به عنوان یک کل، محققان را بر آن داشت تا از این روش تحقیق استفاده کنند.

در پژوهش حاضر، پس از انجام ۱۶ مصاحبه طی یک دوره شش ماهه، تحلیل داده‌ها حاکی از اضافه نشدن داده‌های جدید به داده‌های قبلی بود، چرا که درصد بالایی از داده‌های مستخرج از مصاحبه آخر تکراری بود. بنابراین، با انجام ۱۶ مصاحبه و رسیدن به اشباع نظری، به مصاحبه‌ها پایان داده شد. پیش از انجام مصاحبه، از طریق تماس تلفنی هماهنگی‌های لازم با مصاحبه شونده‌ها انجام و راهنمای مصاحبه برای آنها ارسال شد. در زمان مصاحبه صحبت‌های افراد با اجازه قبلی به صورت کامل ضبط شد. سپس این مصاحبه‌ها بر روی کاغذ پیاده‌سازی شده و در نهایت داده‌ها برای تحلیل نهایی آماده شدند. مصاحبه‌های انجام شده به روش نظام‌مندی که کلارک و برون (۲۰۰۶) توسعه داده‌اند و شرح آن در بالا گذشت، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. در پژوهش‌های کیفی، قابلیت اعتماد را معیاری برای جایگزینی روایی و پایایی مدنظر قرار داده و مطرح می‌کنند که این مفهوم، از چهار حیث اعتبارپذیری، انتقال‌پذیری، اتکاپذیری و تأییدپذیری، مد نظر قرار می‌گیرد (۳۲). در این پژوهش، معیارهای

فوق با راهبردهای گوناگونی مد نظر قرار گرفتند. اطلاعات دریافتی از مصاحبه شوندگان در جلسه مصاحبه ضبط شده و در عین حال یادداشت برداری نیز صورت گرفت. علاوه بر این، به صورت مستمر با مشارکت کنندگان ارتباط برقرار شده و از نظرهای آنها برای اصلاح برداشتها استفاده شد. همچنین بازرسی ادواری اطلاعات و کدهای به دست آمده به جهت پیشگیری از سوگیری و اطمینان از صحت آنها توسط محقق انجام گرفت. همچنین برای محاسبه پایایی مصاحبه با روش توافق درون موضوعی دو کدگذار، از یک همکار پژوهشی درخواست شد تا در پژوهش مشارکت کند. سپس پژوهشگران به همراه همکار پژوهشی، دو مصاحبه را کدگذاری کردند. میزان توافق بین کدگذاران ۸۶ درصد بود. با توجه به اینکه این میزان پایایی، بیشتر از ۶۰ درصد است، قابلیت اعتماد کدگذاریها مورد تأیید قرار گرفت و می‌توان ادعا کرد که میزان پایایی تحلیل مصاحبه کنونی مناسب است.

یافته‌های تحقیق

ویژگی‌های فردی ۱۶ فرد خبره مصاحبه‌شده در تحقیق فوق در جدول شماره ۱ آورده شده است. ۸۱/۲۵ درصد این افراد دارای مدرک مدیریت ورزشی و ۱۸/۷۵ درصد دارای مدرک اقتصاد و مدیریت بوده‌اند.

جدول ۱. ویژگی‌های فردی مصاحبه‌شوندگان

تعداد کل	سمت	تحصیلات		رشته تحصیلی
		دکتر تخصصی	لیسانس	
۱۶	مدیر	۱۵	۱	اقتصاد/مدیریت
۱۰	هیئت علمی	۱۳	۳	
۳۷/۵٪	۶۲/۵٪	۹۳/۷۵٪	۶/۲۵٪	۱۸/۷۵٪

مراحل تجزیه و تحلیل داده‌ها با روش تحلیل تم

تحلیل تم با رویکردی که کلارک و براون (۲۰۰۶) ارائه داده‌اند، شامل شش مرحله: آشنایی با داده‌ها، ایجاد کدهای اولیه، جستجوی کدهای گزینشی، شکل‌گیری تم‌های فرعی، تعریف و نام‌گذاری تم‌های اصلی و تهیه گزارش می‌باشد (۳۳).

مرحله اول آشنایی با داده‌ها: برای اینکه محقق با عمق و گستره محتوایی داده‌ها آشنا شود، لازم است که خود را در آنها تا اندازه‌ای غوطه‌ور سازد. غوطه‌ور شدن در داده‌ها معمولاً شامل بازخوانی مکرر داده‌ها و خواندن داده‌ها به صورت فعال (یعنی جستجوی معانی و الگوها) است.

مرحله دوم ایجاد کدهای اولیه: مرحله دوم زمانی شروع می‌شود که محقق داده‌ها را خوانده و با آنها آشنایی پیدا کرده است. این مرحله شامل ایجاد کدهای اولیه از داده‌ها است. کدها یک ویژگی داده‌ها را معرفی می‌نمایند که به نظر تحلیلگر جالب می‌رسد. داده‌های کدگذاری شده از واحدهای تحلیل (تم‌ها) متفاوت هستند. کدگذاری را می‌توان به صورت دستی یا از طریق برنامه‌های نرم‌افزاری انجام داد. در این مرحله ۲۴۰ کد اولیه از مصاحبه‌ها احصاء شد. جدول شماره ۲ کدگذاری یک نمونه مصاحبه را نشان می‌دهد.

جدول ۲. کدگذاری یک نمونه مصاحبه

کد اولیه	نکات کلیدی مصاحبه
۱	نداشتن یک سیستم منسجم و اثر بخش شناسایی و پرورش استعدادها و ورزشی در سطوح مختلف
۲	عدم استمرار موفقیت‌های ورزش قهرمانی به جهت حرکت غیرپله‌ایی (رویکرد گلخانه‌ایی)
۳	نبود فرهنگ ورزش یک مانع بزرگ در توسعه ورزش
۴	عدم داشتن رویکرد نظامند و تعهد بلند مدت برای رشد و توسعه ورزشکاران نخبه توسط دولت
۵	ما هم در بخش ورزش قهرمانی و هم ورزش همگانی با کمبود امکانات و زیرساخت‌ها روبرو هستیم.
۶	رسانه‌ها به مردم می‌گویند بنشینید و مجلات ورزشی را بخوانید، مسابقات را تماشا کنید، اخبار ورزشی را بشنوید.
۷	عدم مشارکت مردم در ورزش به دلیل پایین بودن سطح معیشت
۸	عدم وجود اراده جدی دولت و مجلس جهت توسعه ورزش
۹	عدم تحقیق و تفحص و ساختارسازی اهل ورزش
۱۰	عدم تخصیص بودجه فدراسیون‌ها بر اساس میزان کسب موفقیت آنها
۱۱	عدم وجود بسترهای قانونی لازم برای تشویق بخش خصوصی جهت سرمایه‌گذاری در توسعه ورزش
۱۲	عدم وجود نهادهای خاص برای ارزیابی و نظارت بر نحوه همکاری و هماهنگی بین ذی‌نفعان توسعه ورزش
۱۳	عدم وجود سیستم‌های گزارش‌دهی منظم و سالیانه سازمان‌های ورزش از میزان تحقق اهداف توسعه ورزش در کشور
۱۴	وجود سازمان‌های زیادی که بطور مستقل و در عین حال موازی برای ورزش برنامه‌ریزی می‌کنند.
۱۵	دوره‌های آموزش مربیان کیفیت لازم را ندارد.
۱۶	کمبود اطلاعات در حوزه ورزش یکی از محدودیت‌های توسعه ورزش
۱۷	عدم جمع‌آوری هوشمندانه اطلاعات و تحلیل آنها توسط گروه‌های متخصص
۱۸	مشکل اصلی توسعه ورزش ضعف دانش منابع انسانی است
۱۹	معلمان ورزش از دانش کافی برای شناسایی دانش آموزان مستعد (چه کسی، برای چه رشته‌ایی مناسب است)، برخوردار نیستند.

مرحله سه جستجوی کدهای گزینشی: این مرحله شامل دسته‌بندی کدهای مختلف در قالب کدهای گزینشی و مرتب کردن همه خلاصه داده‌های کدگذاری شده است. در واقع محقق، تحلیل کدهای خود را شروع کرده و در نظر می‌گیرد که چگونه کدهای مختلف می‌توانند برای ایجاد یک تم کلی ترکیب شوند. در این مرحله

۱۰۹ کد گزینشی توسط محققان بدست آمد. در این مرحله محققان کدهای ناقص یا نامرتب و همچنین کدهای تکراری را کنار گذاشتند تا به این تعداد کد گزینشی دست یافتند.

مرحله چهار شکل‌گیری تم‌های فرعی: مرحله چهارم زمانی شروع می‌شود که محقق مجموعه‌ای از تم‌ها را ایجاد کرده و آنها را مورد بازبینی قرار می‌دهد. این مرحله شامل دو مرحله بازبینی و تصفیه و شکل‌دهی به تم‌های فرعی است. مرحله اول شامل بازبینی در سطح خلاصه‌های کدگذاری شده است. در مرحله دوم اعتبار تم‌های فرعی در رابطه با مجموعه داده‌ها در نظر گرفته می‌شود. در این مرحله محققان به ۴۲ تم فرعی دست پیدا کردند.

مرحله پنج تعریف و نام‌گذاری تم‌های اصلی: مرحله پنجم زمانی شروع می‌شود که یک تصویر رضایتبخش از تم‌ها وجود داشته باشد. محقق در این مرحله، تم‌های اصلی را که برای تحلیل ارائه کرده، تعریف نموده و مورد بازبینی مجدد قرار می‌دهد، سپس داده‌های داخل آنها را تحلیل می‌کند. به وسیله تعریف و بازبینی کردن، ماهیت آن چیزی که یک تم در مورد آن بحث می‌کند مشخص شده و تعیین می‌گردد که هر تم اصلی کدام جنبه از داده‌ها را در خود دارد. در این مرحله محققان در نهایت پس از رفت و برگشت در میان تم‌های فرعی به ۸ تم اصلی دست یافتند، که در زمینه مورد نظر تحقیق قابل تبیین می‌باشد. در جدول شماره ۳ تم‌های فرعی که تم‌های اصلی از آنها استخراج شده، آورده شده است.

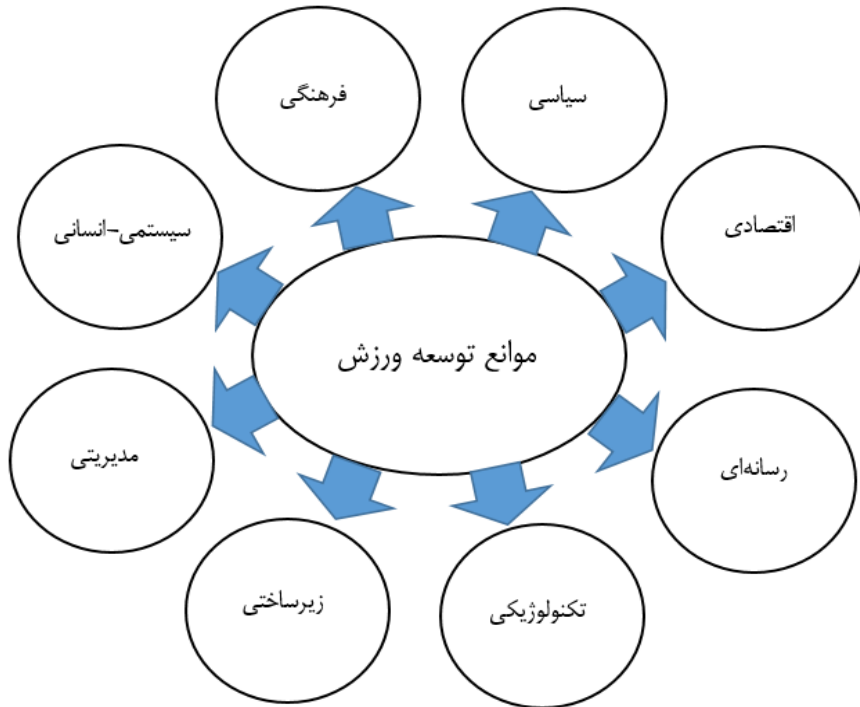
جدول ۳. کدگذاری انتخابی کدهای محوری حاصل از مصاحبه‌ها

ردیف	تم فرعی	تم اصلی
۱	نگاه جنسیتی در تصمیم‌گیری‌ها	موانع فرهنگی
۲	خلاء عزم عمومی	
۳	عدم اولویت ورزش همگانی	
۴	عدم پرداخت حق ورزش مردم به مردم	
۵	ضعف تفکر ورزش دولتمردان	
۶	خلاء فرهنگ‌سازی	
۷	ضعف بسترهای اجتماعی - فرهنگی	
۸	عدم استقلال مالی	موانع اقتصادی
۹	ناکارآمدی سیستم تخصیص بودجه	
۱۰	خلاء سرمایه‌گذاری	
۱۱	کمبود اعتبارات	
۱۲	نظام اقتصادی دولتی	
۱۳	عدم حمایت مالی ورزشکاران و مربیان	
۱۴	ناکارآمدی سیستم درآمدزایی	
۱۵	خلاء الزام‌های قانونی	موانع سیاسی
۱۶	خلاء قانونی	
۱۷	خلاء حقوقی	
۱۸	دخالت جناح‌های سیاسی	
۱۹	انتخاب‌های سیاسی	

	۲۰	خلاء ایدولوژی‌های سیاسی حمایت کننده
	۲۱	خلاء مدیران سیاستمدار در حوزه ورزش
	۲۲	ناکارآمدی سیستم آموزشی
	۲۳	ناکارآمدی سیستم تربیت معلم ورزش
موانع سیستمی - انسانی	۲۴	ناکارآمدی سیستم توسعه مربی
	۲۵	ناکارآمدی سیستم استعدادیابی
	۲۶	ناکارآمدی سیستم پرورش قهرمان
	۲۷	ناکارآمدی فرایند نگهداری
	۲۸	نداشتن چشم‌انداز
	۲۹	هدف‌گذاری نادرست
	۳۰	خلاء نگاه تحول آفرین
	۳۱	موازی کاری سازمانی
موانع مدیریتی	۳۲	عدم ثبات رویه‌های کاری با تغییر مدیریت‌ها
	۳۳	خلاء به گزینی
	۳۴	عدم وضوح نحوه تعاملات و هماهنگی ذینفعان
	۳۵	خلای نهادهای نظارت کننده بر تعاملات و هماهنگی ذینفعان
	۳۶	ناکارآمدی سیستم ارزیابی
	۳۷	ناکارآمدی سیستم گزارش دهی
	۳۸	ضعف ساختار تشکیلاتی
موانع زیرساختی	۳۹	مهیا نبودن عوامل مشارکت
	۴۰	ضعف در زیر ساخت‌ها و تجهیزات
موانع تکنولوژیکی	۴۱	خلاء شبکه جامع اطلاعاتی
	۴۲	عدم استفاده از دانش روز
موانع رسانه‌ای		ناکارآمدی عملکرد رسانه
		یک جانبه نگری رسانه‌ها

مرحله شش تهیه گزارش: مرحله ششم زمانی شروع می‌شود که محقق مجموعه‌ای از تم‌های اصلی کاملاً انتزاعی و منطبق با ساختارهای زمینه‌ای تحقیق در اختیار داشته باشد. این مرحله شامل تحلیل پایانی و نگارش گزارش است.

در تحقیق حاضر، در مجموع ۲۴۰ کد اولیه و ۱۰۹ کد گزینشی از متن مصاحبه‌ها استخراج و شناسایی گردید؛ که در ۴۲ تم فرعی و ۸ تم اصلی قرار گرفتند. که این هفت تم اصلی عبارتند از: موانع فرهنگی، موانع اقتصادی، موانع سیاسی، موانع سیستمی - انسانی، موانع مدیریتی، موانع زیرساختی، موانع تکنولوژیکی و موانع رسانه‌ای. شکل ۱ مدل مفهومی تحقیق را نشان می‌دهد.

شکل ۱. مدل مفهومی (شبکه مضامین) موانع توسعه ورزش ایران

بحث و نتیجه گیری

امروزه ورزش به عنوان یک پدیده اجتماعی و ابزاری برای تغییرات اجتماعی، سیاسی، اقتصادی شناخته می‌شود. (۳۴). واضح است که دستیابی به این کارکردها در سایه توسعه ورزش در عرصه‌های ملی و بین‌المللی خواهد بود. نگاهی به وضعیت فعلی فرآیند توسعه ورزش کشور حاکی از آن است که موانع زیادی گریبان‌گیر این مهم شده است و آن را از مسیر صحیح خود و به تبع آن از نتایج حاصله دور کرده است. لذا انگیزه محقق از ورود به این حیطه، شناسایی این موانع با رویکرد جامع‌تری نسبت تحقیقات گذشته می‌باشد که این موانع را به صورت مجزا در دو بعد قهرمانی یا همگانی مورد مطالعه قرار داده‌اند. یافته‌های تحقیق نشان‌دهنده ۸ مانع (فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، سیستمی-انسانی، مدیریتی، زیرساختی، تکنولوژیکی و رسانه‌ای) برای توسعه ورزش در ایران بود که در ادامه به بررسی هر کدام از این موانع پرداخته می‌شود.

نتایج بدست آمده از این تحقیق حاکی از آن است که موانع فرهنگی یکی از موانع پیش روی توسعه ورزش در ایران می‌باشد. ضعف تفکر ورزشی دولتمردان، گویای این مطلب است که در باور و اعتقاد افرادی که در رأس ورزش کشور قرار دارند، توسعه ورزش به عنوان یک مسأله حائز اهمیت درک نشده است. تا جائیکه در اولویت نبودن ورزش همگانی و عدم پرداخت حق ورزش مردم به مردم تأییدکننده این مطلب بوده و بدتر از آن اینکه علاوه بر عدم اراده جدی دولت و مجلس، خود مردم نیز اهمیت جدی برای ورزش قائل نبوده و به صورت جدی و منظم برای آن وقت صرف نمی‌کنند. به نظر می‌رسد موانع فرهنگی و بخصوص مسائل شناختی که دامنگیر همگان از

دولت تا ملت شده است، محکمترین سد پیش روی بحث توسعه ورزش کشور می‌باشد. همین عدم درک اهمیت توسعه ورزش و غفلت از کارکردهای بی‌شمار آن بخصوص در شرایط کنونی کشور که آمار بیکاری، بزهکاری و فساد رو به فزونی است، باعث شده است تا هدف‌گذاری‌های کلان در رابطه با توسعه ورزش به صورت نامتوازن پیش رود به گونه‌ایی که فقط بخشی از موضوع توسعه ورزش آن هم در بعد قهرمانی مورد توجه قرار گیرد و از برکات ارزشمند آن برای عموم مردم غفلت شود. به نظر می‌رسد این خلاء فرهنگ‌سازی و ضعف بسترهای اجتماعی و فرهنگی باید با یک جنبش و عزم عمومی در جهت توسعه ورزش برطرف شود به گونه‌ایی که نگرش دولت و مسئولان در وهله اول و نگرش و باور مردم در وهله بعدی نسبت به ورزش اصلاح شود که خود باعث اصلاح سیاست‌گذاری‌های کلان دولتمردان و رفتار و عادات ورزشی مردم خواهد شد. شبی (۲۰۱۲)، کاوه‌پور و همکاران (۱۳۹۲) و قهرمان تبریزی و همکاران (۱۳۹۳) نیز در یافته‌های خود به این مانع اشاره کرده‌اند (۱۴،۲۴،۳۵).

موانع اقتصادی یکی دیگر از موانع توسعه ورزش می‌باشد. حقیقت این است که بین میزان توسعه‌یافتگی اقتصادی یک کشور و توسعه ورزش در آن ارتباط وجود دارد. نگاهی به شرایط اقتصادی کشور حاکی از این است که چالش‌های داخلی (بحران اقتصادی، نبود فضای رقابتی به جهت دولتی بودن اقتصاد) و خارجی (تحریم‌های اعمال شده) زیادی متوجه آن است. در این میانه، وابستگی مالی زیاد سازمان‌های ورزشی به منابع دولتی باعث شده است که این سازمان‌ها بیش از پیش تحت تاثیر چالش‌های فضای اقتصادی کشور قرار گیرند. علاوه بر این فراهم نشدن بسترهای لازم جهت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در حوزه ورزش همچنین ناکارآمدی سیستم درآمدزایی (به علت منع حق پخش، بی‌میلی اسپانسرها و بلیط فروشی ضعیف) موانع مالی و کمبود اعتبارات در سازمانهای ورزشی را تشدید کرده است. از سوی دیگر همین بودجه اندکی که برای ورزش در نظر گرفته می‌شود نیز به جهت نبود یک نظام کارآمد تخصیص بودجه به شکل صحیحی تدوین، هزینه و نظارت نمی‌شود و معمولاً بخش مهمی از این بودجه صرف بخش قهرمانی می‌شود و ورزش همگانی مورد توجه چندان قرار نمی‌گیرد. کیم (۲۰۱۰)، رضانی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۵)، اسدی و همکاران (۱۳۹۶) و شعبانی‌مقدم و همکاران (۱۳۹۰) نیز در یافته‌های خود به این مانع اشاره کرده‌اند (۱۹،۲۱،۲۲،۲۳).

موانع سیاسی به عنوان یکی دیگر از موانع توسعه ورزش می‌باشد. خلاء ایدئولوژی‌های سیاسی در حوزه ورزش، انتخاب‌های سیاسی و دخالت جناح‌های سیاسی بخشی از موانع سیاسی پیش روی توسعه ورزش در کشور می‌باشند. همچنین خلاء مدیران سیاستمدار در حوزه ورزش خود از موانعی است که در این تحقیق مشاهده شد. آشنایی به سیاست ورزشی از یک سو و داشتن علم و هنر مدیریت از سوی دیگر دو نیاز جایگاه‌های سیاسی مثل ریاست فدراسیون‌ها و ریاست وزارت ورزش می‌باشد ولی غالباً می‌بینیم افرادی که در این جایگاه‌ها قرار می‌گیرند در جایگاه سیاسی صرفاً به شکل علمی عمل می‌کنند یا در جایی که باید علمی عمل کنند به جهت جهت‌گیرهای سیاسی، اقدام مقتضی را انجام نمی‌دهند. از سوی دیگر، خلاء الزام‌های قانونی و حقوقی از موانعی است که بسترهای لازم جهت توسعه ورزش را با چالش روبرو می‌کند. عدم وجود الزام‌های قانونی حمایت‌کننده توسعه ورزش و ضعف قوانین حمایتی از بخش خصوصی و افراد سرمایه‌گذار جهت انجام یک سرمایه‌گذاری امن در حوزه ورزش، عدم وجود الزام‌های قانونی لازم جهت هماهنگی ذی‌نفعان توسعه ورزش و خلاء قانون کپی رایت، همچنین عدم وجود ساز و کارهای حقوقی حمایت‌کننده از توسعه ورزش همه از مواردی هستند که در قالب موانع سیاسی توسعه ورزش، در این تحقیق یافت شده‌اند. قالیباف (۱۳۸۹) نیز یکی از راهبردهای مهم در توسعه ورزش را حمایت حقوقی معرفی

کرده است (۳۶). همچنین فراهانی و همکاران (۱۳۹۴) خلاء قوانین حمایتی از حامیان مالی را یکی از موانع توسعه ورزش قهرمانی مطرح می‌کند (۳۷). جوادی‌پور (۱۳۹۴) نیز به وجود قوانین ناهماهنگ و موازی به عنوان یکی از چالش‌های پیش روی مدیریت ورزش قهرمانی اشاره کرده است (۲۸).

موانع سیستمی - انسانی نیز یکی از موانع توسعه ورزش می‌باشد. این موانع در واقع شامل ناکارآمدی سیستم‌ها و فرآیندهایی می‌شوند که خروجی آنها باید منابع انسانی توسعه‌یافته را برای تحقق هدف توسعه ورزش فراهم می‌کند. اولین و اصلی‌ترین مانع در این سطح ناکارآمدی سیستم آموزش می‌باشد. شاید به نوعی بتوان گفت سیستم‌های دیگر از جمله سیستم پرورش قهرمان، سیستم استعدادیابی، سیستم تربیت معلم ورزش، سیستم توسعه مربی همه ذیل این سیستم آموزشی قرار می‌گیرند و ناکارآمدی این سیستم مطمئناً سیستم‌های دیگر را نیز با مشکل و ناکارآمدی مواجه خواهد کرد. آموزش غیراصولی ورزش در مدارس، سواد ورزشی پایین، معلمان ورزشی که خود به لحاظ جسمی قوی نیستند، وقت کافی را صرف آموزش ورزش نمی‌کنند، دانش و عشق لازم و کافی را ندارند و حتی دغدغه ورزش ندارند، همه حاکی از این است که سیستم آموزش و تربیت معلمان ورزش ما خروجی مطلوب خود را نداشته است. از طرفی ضعف مربیان داخلی و عدم توسعه آنها، کیفیت پایین دوره‌های آموزش مربیان، عدم شایستگی سیستم ارائه گواهینامه به مربیان ورزش، خلاء مربیانی در سطح و کلاس المپیک همه گواه ناکارآمدی سیستم توسعه مربی کشور می‌باشد. در واقع فقدان یک ساختار سیستماتیک برای توسعه مربیان نخبه ورزشی نیاز به استفاده از مربیان خارجی را با هزینه‌های مالی نجومی و هزینه‌های فرهنگی خاص خود، به کشور و جامعه ورزشی تحمیل کرده است. در حالی که اگر اصلاح این سیستم‌ها صورت بگیرد ما می‌توانیم از منابع انسانی با استعداد و شایسته داخل برای رفع نیاز جامعه ورزش استفاده کنیم. رویکرد گلخانه‌ای پرورش قهرمان بدون طی کردن پله‌های قبلی خود آفت دیگری است که ناکارآمدی سیستم پرورش قهرمان را دامن می‌زند. انتخاب یک عده خاص و سرازیر کردن تمام منابع مالی و غیرمالی جهت گرفتن چند مدال در سطح جهانی شاید بعضاً مسئولان این عرصه را در کوتاه مدت به هدف خود که همان کسب مدال است برساند، ولی بعد از چند سال میبینیم خبری از این افراد نیست و موفقیت کشور در عرصه جهانی پایدار نیست و همین عدم استمرار این موفقیت‌ها حاکی از این است که سیستم پرورش قهرمان در کشور، به شکل اصولی مسیر خود را طی نکرده است. در واقع شاید بتوان گفت که سیستم استعدادیابی اگر به شکل صحیح انجام می‌گرفت ما در عرصه ورزش قهرمانی با مشکل مواجه نمی‌شدیم. همچنین خلاء یک سیستم منسجم و اثربخش استعدادیابی و عدم درک اهمیت آن و خلاء نگاه استراتژیک در حوزه استعدادیابی باعث می‌شود تا چرخ‌های این سیستم به شکل درستی نچرخد تا بتواند چرخ‌های بعدی را نیز به حرکت در آورد. به هر حال به نظر می‌رسد اصلاح موانع سیستمی می‌تواند جهش بزرگی در تحقق توسعه ورزش در کشور باشد. گرین و هولیهان (۲۰۰۵)، اوجی ایمی (۱۹۸۵)، شیپی (۲۰۱۲)، خسروی‌زاده و همکاران (۱۳۸۸)، حسینی و همکاران (۱۳۹۲) و رضانی‌نژاد (۱۳۸۳) نیز در یافته‌های خود به این مانع اشاره کرده‌اند (۱۴، ۱۶، ۱۸، ۲۰، ۲۶، ۳۸).

مدیریت ورزش به عنوان پایه‌ای برای توسعه ورزش هر ملتی عمل می‌کند. نیاز به مدیریت مؤثر منابع مالی، مادی و انسانی که در حوزه ورزش وجود دارد، از مسائلی است که باید به دقت به آن پاسخ داده شود. لذا موانع مدیریتی یکی دیگر از موانع توسعه ورزش در این تحقیق می‌باشد. نداشتن چشم‌انداز ورزشی، مشخص نبودن رویکرد توسعه ورزشی در کشور، خلاء نگاه تحول آفرین و عدم اراده جدی دولت و مجلس در رابطه با توسعه ورزش خبر از این دارد که مدیریت و برنامه‌ریزی کلانی برای توسعه ورزش در کشور وجود ندارد و غالباً برنامه‌ریزی‌های موجود

یا رویکرد بلند مدت نداشته و یا اگر چنین رویکردی بوده، در پای عمل تعهدی به اجرایی کردن آن موجود نبوده است. از سوی دیگر، وجود سازمان‌های زیادی که بطور مستقل برای ورزش برنامه‌ریزی می‌کنند و در عین حال تحت نظر یک ارگان خاصی نیستند، باعث می‌شود موازی‌کاری‌های بسیاری در کشور اتفاق بیفتد. مثلا بحث جشنواره‌های ورزشی هم توسط فدراسیون همگانی و هم توسط بخش فرهنگی سازمان بسیج انجام می‌گیرد. همچنین عدم ثبات رویه‌های کاری با تغییر مدیریت‌ها باعث می‌شود بسیاری از استراتژی‌ها در کشور به نتیجه نرسد. چراکه هر مدبری می‌آید استراتژی‌های جدیدی تعریف کرده و به کار مدیران قبلی توجهی نمی‌کند. از سوی دیگر خلاء شایسته‌سالاری در انتخاب افراد باعث می‌شود افراد و نخبگان آشنا به اصول کار مغفول باقی بمانند و در عوض افراد فاقد صلاحیت در راس امور قرار گیرند. همچنین عدم آشنایی مدیران ورزش با اصول کار در این حوزه و نداشتن تخصص و دانش کافی باعث ناکارآمدی مدیران ورزشی شده است. یکی دیگر از موانعی که کمتر در تحقیقات دیده شده است عدم وضوح نحوه تعاملات و هماهنگی بین ذی‌نفعان توسعه ورزش و خلاء نهادی ناظر بر این کار می‌باشد. برای مثال بین برخی از ذی‌نفعان مثل اداره کل ورزش و جوانان یک استان با دانشکده تربیت‌بدنی و شهرداری‌های آن استان ارتباط و همکاری تنگاتنگی در رابطه با برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌های توسعه ورزش استان وجود ندارد. همچنین ناکارآمدی سیستم ارزیابی هم یکی از موانع مهمی است که در این تحقیق خبرگان بر آن تاکید کرده‌اند. معیارهای نادرست مثل (کسب و رنگ مدال) جهت ارزشیابی مدیران ورزشی، نامناسب بودن معیارهای ارزیابی عملکرد منابع انسانی در سطوح و جایگاه‌های مختلف، همچنین عدم ارزیابی پیوسته و مستمر فرآیند توسعه ورزش و دادن بازخوردهای لازم، خلاء یک سیستم گزارش‌دهی منظم و سالیانه جز موانع مدیریتی شناخته شده در این تحقیق می‌باشد. از طرف دیگر ضعف تشکیلات سازمانی (ساختارهای سنگین و دولتی) جز موانعی هستند که در سطح سازمانی پیش روی توسعه ورزش قرار دارند. ماکاتو و همکاران (۲۰۱۲)، موراکینیو و آلوکو (۲۰۰۹)، اوجی ایمی (۱۹۸۵)، کاوه‌پور و همکاران (۱۳۹۲)، اسدی و همکاران (۱۳۹۶)، رضانی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۵) نیز در یافته‌های خود به این مانع اشاره کرده‌اند (۱۵،۱۶،۲۱،۲۲،۲۴،۳۹).

موانع زیرساختی یکی دیگر از موانع توسعه ورزش می‌باشد. حقیقت این است که تحقق توسعه ورزش نیازمند توسعه زیرساخت‌های هست که معمولا توسط دولت‌ها مهیا می‌شود. مهیا نبودن عوامل مشارکت عمومی مانند عدم تناسب قیمت خدمات ورزشی با سطح معیشت مردم، عدم دسترسی کافی به مراکز ورزشی، همچنین ضعف در امکانات و تجهیزات مانند عدم وجود مراکز تمرینی کافی در سطح ملی، ضعف در توسعه تسهیلات و امکانات ویژه ورزش قهرمانی، کمبود امکانات و زیرساخت‌های ورزش همگانی همه از موانع زیرساختی محسوب می‌شوند که جهت تحقق توسعه ورزش باید برطرف شوند. اوکاوا و گابریل (۲۰۱۵)، بری و گرین (۲۰۰۸)، اسدی و همکاران (۱۳۹۶)، کاوه‌پور و همکاران (۱۳۹۲) و شعبانی مقدم و همکاران (۱۳۹۰) نیز در یافته‌های خود به این مانع اشاره کرده‌اند (۱۲،۱۷،۲۱،۲۳،۲۴).

موانع تکنولوژی یکی دیگر از موانع توسعه ورزش می‌باشد. کمبود اطلاعات، عدم بکارگیری استراتژیک اطلاعات، عدم وجود شبکه ارتباطات اثربخش، عدم جمع‌آوری هوشمندانه اطلاعات و تحلیل آن توسط گروه‌های متخصص، عدم استفاده از دانش روز در حیطه علوم ورزشی، از موانعی هستند که اصلاح آن مانند کاتالیزوری فرآیند

توسعه ورزش را تسریع خواهد کرد. براگارو^۱ و همکاران (۲۰۱۳)، همتی نژاد و خان زاده (۱۳۸۷) و رضانی نژاد (۱۳۹۵) نیز در یافته‌های خود به این مانع اشاره کرده‌اند (۲۶،۴۰،۴۱).

موانع رسانه‌ای به عنوان آخرین مانع شناسایی شده در این تحقیق بود که در این رابطه می‌توان به عملکرد یک جانبه و یک سویه آنها در جهت ورزش قهرمانی اشاره کرد که خود منجر به ساکن شدن اکثریت مردم توسط آنها شده است. ادیم^۲ و همکاران (۲۰۱۶)، اوزرودی و همکاران (۲۰۱۳) و حکمتی و همکاران (۱۳۹۶) در مطالعات خود بر نقش موثر رسانه در توسعه ورزش اشاره کرده‌اند (۴۲،۴۳،۴۴). رسانه‌ها یکی از نهادهای مؤثر بر فرهنگ هستند و می‌توانند ابزار بسیار قدرتمندی در ترویج فرهنگ ورزش عمومی و تشویق و ترویج مردم به ورزش باشند. در حالی که در کشور ما عکس این موضوع بیشتر دیده شده است. "رسانه‌ها به مردم می‌گویند که بنشینید و مسابقات را ببینید، بنشینید و اخبار ورزشی را گوش دهید، بنشینید و مجلات ورزشی را بخوانید، در واقع رسانه‌ها و مطبوعات کشور باعث ساکن شدن مردم شده‌اند. رسانه‌ها از فرصت دیده شدن عمومی مثل (فرصت پخش سریال‌ها و فیلم‌ها) جهت ترویج و توسعه ورزش استفاده نمی‌کنند".

دقت نظر در موانع به دست آمده گویای این مطلب است که بخشی از این موانع مانند موانع فرهنگی، اقتصادی و سیاسی موانع زمینه‌ای هستند که بستر ساز موانع دیگر محسوب می‌شوند. درک این موضوع از این لحاظ حائز اهمیت است که در رفع موانع توسعه ورزش کشور باید نگاهی دقیق‌تر بر موانعی داشت که در حکم لایه‌های زیرین و تغذیه کننده موانع دیگر هستند. چرا که تمرکز بر رفع هر یک از این موانع بدون در نظر گرفتن تاثیر و تاجر آن از سایر موانع منجر به باز تولید مجدد آن خواهد شد. با توجه به گستردگی حوزه توسعه ورزش در این تحقیق تنها سعی شد به طور اجمالی، به موانعی که ممکن است تحقق توسعه ورزش را با مشکل و وقفه روبرو کند، پرداخته شود. ولی شایان ذکر می‌باشد که هر کدام از این موانع خود به تنهایی از مسائلی مهمی هستند که جا دارد در مطالعاتی مستقل به ریشه یابی دقیق‌تر آنها پرداخته و راهکارهای مورد نیاز ارائه شود.

منابع و مأخذ

1. Levermore, R. (2009). Sport-in-international development: Theoretical frameworks. In Sport and international development, Palgrave Macmillan UK. Pp: 26-54.
2. Eady, J. (1993). Practical sports development. London: Pitman.
3. Sport Council, (1993). Blak and ethnic minorities and sport: policy and objective. London: sport council.
4. Cryer, j. (2009). Teaching sport development. Retrieved from http://sportdevelopment.info/index.php?option=com_content&view=article&id=495:definitions&catid=54:introsv&itemid=74 website:
5. Watt, D. C. (1998). Sports management and administration. London: Rutledge.
6. Bramham, P., Hylton, K., Jackson, D., & Nesti M. (2001). Introduction. In K. Hylton, Bramham, P., Jackson, D., & Nesti M. (Ed.), Sport development: Policy, process and practice, London: Rutledge, Pp: 1-6.

7. Sotiriadou, K, P. (2013). Sport development planning: The sunny golf club. *Sport Management Review*, 16(4), Pp: 514-23.
8. Bailey, R., Collins, D., Ford, P., MacNamara, A., Toms, M., & Gemma, P. (2010). Participant development in sport: An academic review. Retrieved from <http://www.sportscoachuk.org>.
9. Grix, J., & Carmichael, F. (2012). Why do governments invest in elite sport? A polemic. *International journal of sport policy and politics*, 4(1), Pp: 73-90.
10. Hanstad, D.V. and Skille, E.A., 2010. Does elite sport develop mass sport? A Norwegian case study. *Scandinavian sport studies forum*, 1, Pp: 51–68.
11. Bottenburg, V. M., (2002). Sport for all and elite sport policy: do they benefit one another? *Proceedings world sport for all congress*. Available from: <http://www.vanbottenburg.nl/downloads/147.%>
12. Barrie H., Green M. (2008). Comparative Elite sport development, systems, structures and public policy, Fiji association of sport and national Olympic committee, Pp: 100-115.
13. Shilbury, D., Sotiriadou, K. P., & Green, B. C. (2008). Sport development. Systems, policies and pathways: An introduction to the special issue. *Sport Management Review*, 11(3), Pp: 217-223.
14. Shippi, P. (2012). Social and political factors affecting sporting success in small countries: The case of Cyprus. *Biomedical Human Kinetics*, 4, Pp: 38-44.
15. Makoto Matlala , Bernardus van der Spuy, Sumayya Khan, Alec Moemi, Gert Oosthuizen, Fikile Mbalula (2012). Strategic plan for the fiscal years 2012 – 2016, Ministry of Sport and Recreation South Africa, available on the.
16. Ojeme, E. O. (1985). Problems in the development of sports in Nigerian universities. *International Review for the Sociology of Sport*, 20(3), Pp: 189-202.
17. Okakah, R. O., & Gabriel, A. (2015). Facilities/Equipment as predictor of sport development in edo state, nigeria. *European Journal of Research in Social Sciences*, 3(3).
18. Green, M., & Houlihan, B. (2005). Elite sport development. Policy learning and political priorities. London and New York: Routledge.
19. Kim, J. W. (2010). The worth of sport event sponsorship: an event study. *Journal of Management and Marketing Research*. 5, Pp: 1-14.
20. Khosrowizadeh, E., Hamidi, M., Yidollahi, J., Khabiri, M., (1388). Identifying the strengths, weaknesses, opportunities and threats of the National Olympic Committee of the Islamic Republic of Iran and its bottlenecks and challenges. *Journal of Sport Management*, No. 1, Pp: 19-35. (Persian)
21. Asadi, N., Goodarzi, M., Sajjadi, S. N., Alidoush Qahfarkhi, I., (1396). A Study of Barriers to Talent Identification in the Country's Sports, *New Approaches to Sport Management*, No. 18, Pp: 23-32 (Persian)
22. Ramezani Nejad, R., Mulla'i, M., Khalili, S. L., (1395). Identifying and Prioritizing Problems of Athletic Women in Iran's Sailing Champion. *Human Resources Management in Sport*. No. 2, Pp: 231-244. (Persian)

23. Shabani Moghaddam, K., Farahani, A., Asadi, H., (1390). Sports for all in Iran and its comparison with several countries of the world: barriers, solutions and development strategies. PhD thesis, Payame Noor University Center. (Persian)
24. Kavehpour, A., Keshavarz, L., Farahani, A., (1392). Factor Analysis of Barriers to General Sports Development at Saipa Automobile Company. Master's Degree. Payam Noor University of Tehran Center. (Persian)
25. Strategic document of the comprehensive system of physical education development in the country (1384), Physical Education Organization of the Islamic Republic of Iran (National Center for Management and Exercise of the Country), Apple Green Publishing, First Edition. (Persian)
26. Ramezani Nejad, R., (1383). Analysis of sport management strategies based on the levels of participation of people and sports, the first international conference of the Caspian Sea Fellowships, Guilan University. (Persian)
27. Gharakhanloo, R., (1394). Pathology of sports development in the country. Iranian Sociological Association. <http://www.isa.org.ir> (Persian)
28. Javadipur, M., (1394). Challenges of Championship Sport Management in Iran. Sport Management Studies. No. 30, Pp: 13-34. (Persian)
29. Saffari, M., Ehsani, M., Amiri, M., Kausechian, M., (1391). Designing the Model of Sports for all in Iran. Sport Management Studies. No. 27, Pp: 87-108. (Persian)
30. Strauss, A., Corbin, J. (1387). Basic of Qualitative Research: Techniques and Procedures for developing Grounded Theory, 2nd ed., thousand oaks, sage.
31. Ryan, G. W., & Bernard, H. R. (2003). Techniques to identify themes. Field methods, 15(1), Pp: 85-109.
32. Danaei Fard, H., Mozafari, Z., (2008). Promoting Validity and Reliability in Qualitative Management Researches: An Investigation on Strategies for Management Research Studies, No. 1, Pp: 131-162 (Persian)
33. Braun, v and Clarke, v (2006) using thematic analysis in psychology , qualitative research in psychology journal, 2, Pp: 123-140
34. Astle, A. M. (2014). Sport development-plan, programmed and practice: a case study of the planned intervention by New Zealand cricket into cricket in New Zealand: a thesis presented in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy, School of Management, College of Business, Massey University, Palmerstone North, New Zealand (Doctoral dissertation, Massey University).
35. Gahreman Tabrizi, K., Rahimi, I., Javaadrazavi, S. M., (1393) Identification and Prioritization of Developmental Burdens in Swimming Sports in Kerman Province Based on AHP Hierarchical Process Analysis. Sport Management. No. 1, Pp: 113-128. (Persian)
36. Ghalibaf, M. B., (1389). "A strategic look at the sports system in the country from the program of advancement and justice". Hamed Negarestan Publishing House, Tehran. P. 3. (Persian)
37. Farahani, A., Keshavarz, L., Sadeghi, Ali. (1395). The Design of strategies in development Iran elite spor. Applied Research in Sport Management. 3, Pp: 127-42. (Persian)

38. Hosseini, Seyed Shaho. Hamidi, Mehrzad. Gorbaniyan Rajabi, Asieh. Sajjadi, Seyed Nasrallah. (1392). Identifying the strengths, weaknesses, opportunities and threats of talent in the sport of the Islamic Republic of Iran Championship and its bottlenecks and challenges, *Sports Management*, 17, Pp: 29-54. (Persian)
39. Morakinyo, E. O., Aluko, E. O. (2009). Management Factors As Predictors Of Sports Development In Selected Sport Federations Of The Federal Ministry Of Sports And Social Development In Nigeria. *International Journal of African & African-American Studies*, 7(1).
40. Bragaru, M., Van Wilgen, C. P., Geertzen, J. H., Ruijs, S. G., Dijkstra, P. U., & Dekker, R. (2013). Barriers and facilitators of participation in sports: a qualitative study on Dutch individuals with lower limb amputation. *PLoS One*, 8(3), e59881.
41. Hematinejad, M. A., Khanzadeh, Sh., (1387). Strategic planning of the Boating and Water Ski Federation. Selected Articles of the National Conference on Sport Management with the emphasis on the 20-year vision document of the Islamic Republic of Iran, Tehran, National Olympic Academy.
42. Edim, M. E., Odok, E. A., Osaji, N. N., (2016). The role of media in contemporary sports development in Nigeria. *Multi-Disciplinary Journal of Research and Development Perspective*. 5 (1), Pp: 69-74.
43. Ozrudi, M. F., Bararzadeh, M., Khanjani, M., Fatahi, H., (2013). The role of mass media in student's sport development at Mazandaran province. *International Journal of Sport Studies*, 3(1), Pp: 20-23. (Persian)
44. Hekmati, M., Mokhtari Dinani, M., Norouzi Seyed Hosseini, R., (1396). Designing a model of women's sport development in Iran. Master's Degree. Alzahra University.

Industry Identify of development barriers of Iran Sports

Fariba Askarian*¹ - Maryam Rahbar² - Hossein Raghfar³ - Marjan Saffari⁴

(Receive: 2018/06/08;Accept: 2018/12/19)

Abstract

Background & Purpose: The reduction of public participation in many sports fields due to various issues, including economic, political and social pressures, has led sport development to become a planned and up-and-down process to enhance the sustainability of sports participation by influencing the quality and variety of programs offered to all people in the community with every level of sport. Since the removal of barriers to sport development is one of the main steps and the beginning of its realization, the purpose of the present study is to identify the obstacles that exist in the path of the sport industry development process of the country.

Methodology: The method of research is qualitative and based on theme analysis. For collecting data, snowball sampling and semi-structured interviews were conducted with 16 knowledgeable elites. Data was performed based on the six stages of theme analysis with the approach presented by Clarke and Braun (2006).

Results: According to the results, the barriers to sport development in 42 sub themes and 8 main themes were extracted and explained: cultural, economic, political barriers, systemic-human, management, infrastructure, technological and media barriers.

Conclusion: The careful consideration given to the obstacles suggests that some of these obstacles, such as cultural, economic and political barriers, are barriers to the land. Therefore, in removing obstacles to the development of the country's sport, there should be a closer look at the barriers that underlie the barriers and feed other obstacles.

Key words

"development", "barriers", "sports industry"

1. Associate Professor, Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Tabriz and Kharazmi University, Tabriz and Tehran, Iran (Corresponding Author: Emai: ; Tel:)

2. PhD student of Sport management, Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Tabriz, Tabriz, Iran

3. Associate professor of economics, Alzahra University

4. Assistant professor of sport management, University of Trbiat Modaress